

Den Haag

Den Haag Duurzaam Toepassen MKI

Webinar Betonhuis 10 juni 2021

Beleid Bouw

- Vertaling **duurzaamheidsdoelen van de organisatie**
  - Punten systeem natuur inclusief bouwen
  - Betonakkoord, getekend juli 2018
  - Inkoopbeleid en Actieplan MVI 2020
  - ISV True Stone, natuursteen, getekend 2020

Neem duurzaamheid **zo vroeg mogelijk** mee in projecten

- **Focus per project** of opgave op de duurzaamheidsthema's waar de meeste **duurzaamheidswinst** te behalen is
- Innovatiegericht aanbesteden en **gunnen op duurzaamheid**
- Zorg ervoor dat op duurzaamheid **getoetst en geborgd** wordt

Wat doen we?

Extern

- Samenwerking opdrachtgevers Betonakkoord: **RWS, Prorail, RVB, G4, Amersfoort, Leiden, Provincies P12**
- Publieke opdrachtgevers zorgen voor langdurige en grote vraag naar duurzaam beton, en voor een investeringsklimaat voor bedrijven
- Publieke opdrachtgevers sturen op duurzaam beton, worden strenger in de tijd, geven ruimte voor vernieuwing en experiment en waarderen duurzame oplossingen hoger in aanbestedingen
- Samen met de markt ontwikkelen we nieuwe instrumenten om op duurzaamheid en **natuur** te sturen
- Methodieken **breder toepasbaar in de bouw** dan alleen voor beton en daarom dragen we deze over aan kennisinstellingen, b.v. CROW

Wat doen we?

Intern gemeente Den Haag

- Gezamenlijke Tenderboard Fysieke Domein, inclusief vroegtijdige sturing op MVI
- Gezamenlijk opdrachtgeversoverleg Fysieke Domein, o.a. gericht op duurzaamheid: Betonakkoord, duurzame bouwlogistiek, emissie arme bouwplaats, ISV natuursteen
- Ontwikkeling aanbestedingsbeleid fysieke domein o.a. gericht op **passend aanbesteden** en impact voor MVI

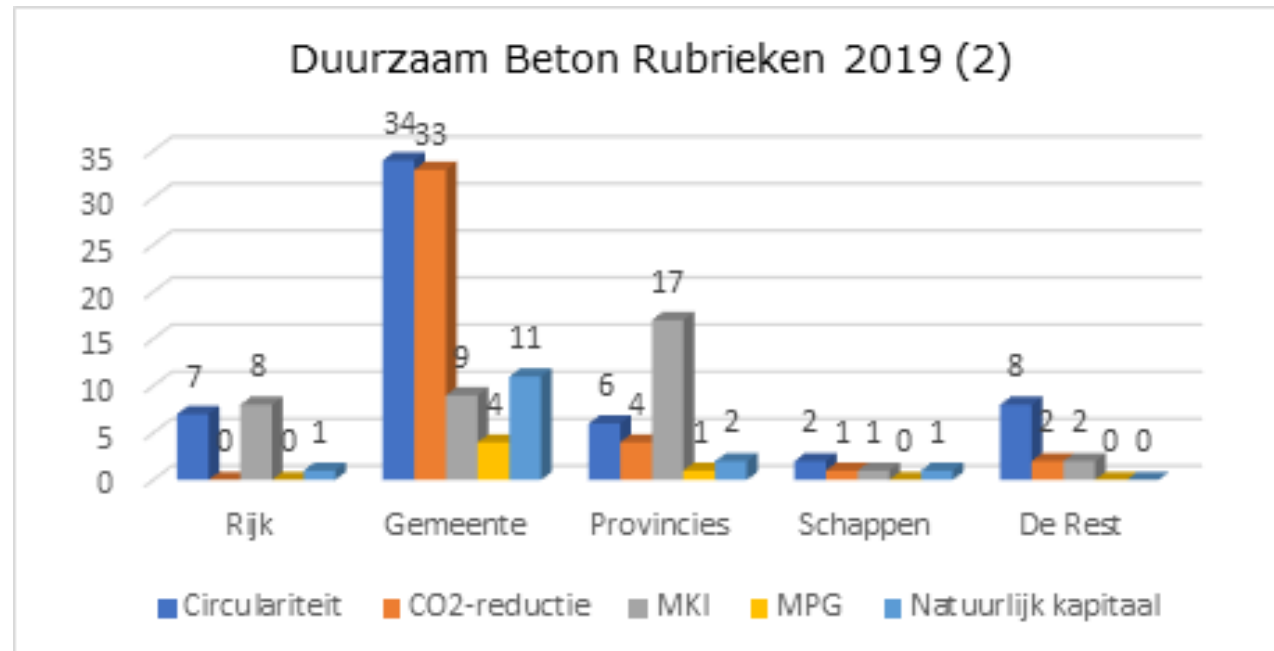
Wat lukt in praktijk?

- **Regionale Betonketen met Den Haag en MKB:** duurzame en circulaire activiteiten in een regionaal 'ecosysteem'
- Door Rijk, IPO, VNG, UVW en Pianoo zijn in 2020 13 '**Buyer Groups**' gelanceerd; Betonakkoord en de 'Buyer Group' **CO2 arm beton** werken actief samen.
- Vanaf 2019 heeft Den Haag de **MKI** (Milieu Kosten Indicator) opgenomen in alle RAW aanbestedingsdocumenten
- Toepassing in Haagse projecten: herinrichting (winkel)straten, rioleringsprojecten, Soestdijkseplein, kadeprojecten, Willemsparkbrug en Overkluizing Koekamp/Utrechtsebaan
- Ontwikkeling van emissie arm en elektrisch materieel op de bouwplaats is in gang gezet, en ontwikkelt zich goed

Wat lukt in praktijk?

2019 -2020 Analyse Aanbestedingsinstituut (Bouwend NL)

- Bij twee ondertekenaars Betonakkoord een significante duurzame bijdrage. RWS vroeg bij 8 aanbestedingen MKI als onderscheidend gunningscriterium. Gemeente Den Haag paste in 8 van haar aanbestedingen duurzame gunningscriteria toe. En duurzame betonvoorschriften in laagste prijs aanbestedingen.

Toepassing MKI Den Haag

RAW 1.11 DUURZAAM BETON

- Voor duurzaam beton zijn de eisen geformuleerd wat betreft het verhogen van de circulariteit en het verlagen van de CO2-emissie. Eveneens zijn er eisen opgenomen hoe om te gaan met vrijgekomen materialen ten aanzien van hergebruik en recycling om de circulariteit van producten te waarborgen. Na afloop van het project dient de aannemer een Projectcertificaat te overleggen aan de opdrachtgever
- Voorbeeld uit Productblad BETONTEGELS * 15 %/€25
  - circulariteit 15% v/v Per 20-09-2016
  - MKI-waarde € 25 per m3 Per 20-09-2016

Ook in Stabu en UAVgc met soortgelijke tekst en eisen

Toepassing MKI Den Haag

EMVI

- In de aanbestedingsleidraad opgenomen, gestaffelde of getrapte waardering
- Door inschrijver geformuleerde grenswaarden, in aanvulling op de duurzaamheidseisen uit de specificatie, waarin opgenomen:
  - grenswaarde MKI voor de betonproducten
  - grenswaarde circulariteit voor de betonproducten
- Wijze waarop tijdens de realisatiefase wordt aangetoond dat de meerwaarde daadwerkelijk wordt gerealiseerd
- Wijze waarop de invulling van dit criterium is beschreven in de inschrijving (SMART, volledig, consistent met de Inschrijving)
- Realistische, optimale grenswaarden en verificatiemethode, waardering: € 200.000

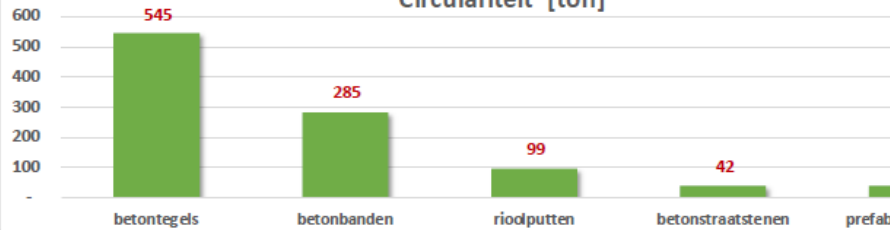

Meetlat Circulariteit - CO2-reductie

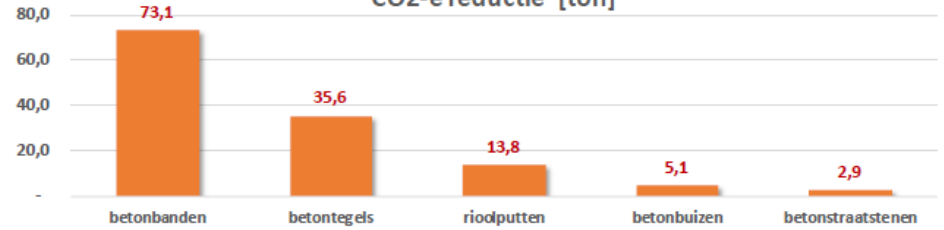
Gemeente Den Haag

Datum 31-05-2021

Circulariteit [ton]

CO2-e reductie [ton]

Material: NIEUW	Rangorde	Totaal zand & grind [ton]	Secundaire grondstoffen [%]	Vermeden primaire grondstoffen [ton]
Totaal		5.465	19%	1.037
betonbanden	2	1.646	17%	285
betonbuizen	6	197	14%	28
betonmortel C30/37				0
betonmortel C45/55				0
betonstraatstenen	4	279	15%	42
betontegels	1	2.827	19%	545
fietspad gestort beton				0
grasbetontegels				0
industrieplaten				0
keerwanden				0
prefab betonwand	5	245	16%	39
rioolputten	3	270	37%	99
stapelblokken				0
stelspecie				0

Material: NIEUW	Rangorde	MKI-waarde totaal [€]	MKI-reductie [%]	CO2-e reductie [ton]
Totaal		€ 69.189	14%	131
betonbanden	1	€ 20.062	24%	73
betonbuizen	4	€ 2.682	15%	5
betonmortel C30/37				0
betonmortel C45/55				0
betonstraatstenen	5	€ 3.540	6%	3
betontegels	2	€ 34.492	8%	36
fietspad gestort beton				0
grasbetontegels				0
industrieplaten				0
keerwanden				0
prefab betonwand		€ 5.088	0%	0
rioolputten	3	€ 3.325	30%	14
stapelblokken				0
stelspecie				0

Aanpak MKI 2021 en verder

- **Plafondwaarden voor MKI 1 juli 2021:** combinatie Uitvoeringsteam en Bouwcirculair, elke 2 jaar herzien
- Producten met meer ervaring al in 2021 scherpere eisen
- MKI voor producten relatief nieuw: behoudende waarden
- Verder ervaring op doen met het instrument MKI
- Eisen op nemen in aanbestedingsrichtlijnen voor circulair slopen en hergebruik
- Aanpak komende jaren gericht op wat **maximaal** haalbaar is in de markt met handelingsperspectieven die het uitvoeringsteam CO2-reductie heeft geformuleerd
- Opdrachtgevers richten zich ook op innovatie van koplopers in de markt: commercieel toepasbaar en op te schalen
- Harmonisatie van contract eisen en aanpak

Aanpak MKI 2021 en verder

Aandachtspunten & verbeterpunten

- Duurzaamheid eerder in het proces, initiatief/schetsontwerp
- Eigen ontwerpen verduurzamen
- Duurzaamheid beter verankeren in proces opdrachtgever: startnotitie, uitgangspunten, PVE, ontwerp, collegebesluit/Raadsbesluit, aanbestedingsstrategie, aanbesteding/eisen, gunning en realisatie
- Omgang met innovatie
- Vaker werken met EMVI criteria in aanbestedingen
- Monitoren en rapporteren

